

OSTRAVAN.CZ

1. Skladatel Zdeněk Král, autor hudby k Interview: Kritika může umělci pomoci, ale i zavřít dveře

28.01.2024 ostravan.cz - Milan Bátor[Odkaz na originál](#)**Klíčová slova:** moravskoslezské (2); Národní (2); divadlo; divadlo

Národní divadlo moravskoslezské na komorní scéně Dvanáctka uvedlo před Vánoci nový muzikál Interview, k němuž jsi napsal hudbu. Jak jsi událost vnímal a prožil z pohledu autora?

Moc si vážím možnosti napsat pro **Národní divadlo moravskoslezské** autorský muzikál. Už před lety jsem divadlu nabízel jiný muzikál, ale nakonec to nevyšlo. Muzikál Interview je dlouho dopředu vyprodaný a většinou máme potlesk vestoje, takže jsem spokojený. Kromě toho ho vnímám i jako poctu a vzpomínku na Patricii Burdu Janečkovou, pro kterou jsme muzikál původně psali společně s Gábinou Petrákovou, Tomášem Novotným a Markem Davidem.

Takový ohlas určitě potěší! Co tě přimělo k napsání muzikálu, který zpracovává téma interview. Tedy rozhovoru mezi moderátorem a začínajícím umělcem?

Abych pravdu řekl, tak téma přinesla Gábina Petráková. Trochu jsme se o tom bavili a společně "předvymysleli", kam by to mohlo směřovat. Celkový obraz tomu dal Marek David a textově a "muzikálově" to pak už měl v rukou Tomáš Novotný. Můj vklad byl tedy spíše opravdu hudební.

Zmínil jsi Patricii, pro kterou původně Interview vzniklo. Přiznám se, že jsem si mnohokrát představoval, jak by tento muzikál tato úžasná zpěvačka ztvárnila. Dá se vůbec vyrovnat s takovou ztrátou?

Já jsem Patricii znal jen krátce, takže jsem to nevnímal tak osobně, jako třeba právě Tomáš Novotný, který ten text opravdu směřoval přímo k ní. Ten smutek jsem vnímal přes něho, přes Tomáše Savku nebo Gábinu, kteří se s Patricií znali delší dobu (z těch, co participovali na Interview). Jsem moc vděčný, že Patricia nazpívala mé písně Osvobozená a Ave Maria, které se nakonec staly bohužel jejími posledními písněmi, co pro ni byly napsány.

Zmínil jsi velmi kladný ohlas publika. Jak jako autor vnímáš reflexe, které se objevily v médiích? Věnuješ jim pozornost, nebo si držíš odstup?

Já se obecně nesnažím podbízet ani divákovi, ani kritice. Píšu tak, jak mi to připadá dobré pro mě, abych se za to nemusel stydět. Muzikál je hudební tvar, který více cílí na diváka a jeho emoce, což trochu určuje, kam se ubírá i hudba. Pravdou je, že kritiku nesnáším moc dobře a musím se v této oblasti ještě dost učit, byť mám za sebou více než stovku divadelních premiér a tisíc koncertů. Kritikem mé hudby k Interview byl od začátku Marek David, režisér, se kterým jsem konzultoval pocity, které má ta která píseň vytvářet.

Mít takového člověka nablízku je svým způsobem velmi cenné. Takže se nezdráhal sdělit ti třeba i to, co se mu nelíbilo?

Ano, když se mu něco nezdálo, požádal mě, abych to napsal jinak. A já jsem zvyklý pracovat s režiséry a respektovat jejich představu a věci předělávat. Samozřejmě v rámci své vlastní latky kvality a umělecké úrovně.

Tomáš Savka a Veronika Boráková v inscenaci Interview. (Foto: Aleš Honus)

Abychom byli ke čtenářům upřímní, Zdeňku, náš rozhovor vznikl právě kvůli kritikám tvého díla, které se tě, pokud si vzpomínám, osobně dotkly. Co ti v zásadě vadilo?

Ano, kritika mě překvapila a byl jsem z toho několik dní smutný a naštvaný. Možná jsem ji četl jako moc osobní a nevyváženou. Od samotných muzikantů jsem v průběhu zkoušení slyšel jen pozitivní ohlasy včetně lidí z divadla, kteří se na představení přišli podívat. Čekal jsem nějaký rozbor žánru, protože jsem cítil, že žánrově není Interview úplně vyvážené. Nečekal jsem ale slova jako neoriginální nebo střední proud, což je v Česku vnímáno spíše pejorativně.

To je otázka, do jaké míry je třeba vnímat střední proud a konvenční hudbu jako pejorativní. Obecně ale kritika vybízí k diskusi.

Možná to byly postřehy, které neměly za cíl tvé dílo faulovat. Obecně mám pocit, že někdy interpreti a autoři považují svá díla za nedotknutelná. Přitom dobře víme, že názory na konkrétní dílo se v čase mohou měnit. A co bylo vnímáno kdysi jako sporné, je dnes přijímáno jako obecná klasika...

Rozumím, že kritik sdílí nějaký pohled, který je víceméně subjektivní, a také je obecný názor, že lidé, kteří na dílo jdou, moc kritiky nechtou, čili se tím názorem neřídí. Někdy je to dokonce naopak. Autor také vnímá své dílo subjektivně, a pokud na něm třeba (jako v případě Interview) rok pracoval, připadá mu nespravedlivé, že ho někdo vezme jako chlebiček, jehož příprava trvá minutu a ohodnotí negativně jeho chuť. Dnešní kritika má ale dopad na umělce tak, že mu vytváří příležitosti, nebo naopak zavírá dveře. Kritiky čtou spíše erudovaní lidé a lidé, kteří zadávají autorům práci, a ty víš, že bez zakázek typu muzikál, symfonie, opera nebo celovečerní koncert se tím autor nemůže živit. Trvá někdy i několik let, než autor takovou zakázku dostane, protože je to velká odpovědnost a pro zadavatele také velké peníze, které se řádově pohybují ve statisících, které nedostane autor, ale jsou potřeba na výrobu a provoz takového díla. Když si potom zadavatel přečte takovou kritiku, zpochybní to v jeho očích autora, který třeba ještě není úplně zavedený, a posune to jeho kariéru nazpět. Myslím, že by kritici měli více uvažovat v souvislostech a zasadit třeba autorovo dílo do kontextu děl, která v té době také vznikla, dále do hudebního kontextu své doby a do kontextu děl samotného konkrétního autora. Tohle je míněno obecně, ne konkrétně na tvou kritiku (úsměv).

Veronika Boráková v inscenaci Interview. (Foto: Aleš Honus)

Klidně buď osobní, pro mě má naše diskuse velkou cenu. Chápu tvůj pohled správně tak, že ti vadí negativní kritika? Vzpomněl jsem si na první reakce na Svěcení jara nebo na Concerto for Group and Orchestra Johna Lorda. Dnes jsou to ikonická díla, která se hrají víc než kdysi... Ale vážně, tvůj muzikál zpracovává téma populární zpěvačky, která je poprvé v rádiu orientovaném na víceméně

populární hudbu. Jestli se tvá hudba něčemu podobá, nebo ne, není asi tolik důležité. Podstatné je, že je funkční, nemyslíš? Díla, které v otázce zmiňuješ, jsou příklady, u kterých si člověk může říct: jo, takhle to může být, ale objektivně to byla (a dnes už nejsou) dost provokující díla. Interview je spíše konzervativní. A ano, jde o roli popové zpěvačky, která zpívá popovou píseň v popově zaměřeném rádiu. A v případě muzikálu je to tak, vždyť mnohdy se někdy na plakátech neuvádí ani jméno autora hudby nebo nejsou obecně tato jména až na výjimky známa. Máš pravdu, že v muzikálu jde u hudby v první řadě o funkčnost a v druhé řadě o emocionalitu.

Souhlasím s tebou, že kritika by neměla být brána příliš vážně, je to jen subjektivní zpětné zrcátko, se kterým můžeme i nemusíme souhlasit. Podstatné je, že dílo má úspěch u publika, chodí se na něj a hraje se.

To máš pravdu a v případě Interview to naštěstí tak je. Budu tedy také doufat, že to nebude mít vliv na mé budoucí zakázky.

Když jsi u těch zakázek, proslychá se, že chystáš další dílo, které se opět bude inscenovat v Ostravě. Je to tak?

Ano, asi už není tajemství, že začínám psát muzikál na velkou scénu a doufám, že k němu budou kritiky přívětivější.

Já myslím, že se budeš muset smířit i s tím že kritika obsahuje také věci, s kterými nemusíš sympatizovat a souhlasit. Mimochodem, vzpomněl jsem si teď na jednu věc. Když jsem vydal své první sólové album, vyšlo na něj několik recenzí a kritik. Nejvíc mi dala ta, která měla k mé hře místo chvály připomínky. Tím chci říct, že kritické postřehy nemusí být myšleny jednomyslně zle a negativně.

Ostatně škodlivá a útočná kritika přece vypadá úplně jinak než floskule typu střední proud a neoriginalita. Co je dnes originální? Pro mě je to poučné v tom, že kritiku nemám brát tak osobně a emocionálně. Nicméně se aspoň aktivovala tato debata, která může být přínosná i pro jiné umělce. A byl jsi po těch recenzích tvého kytarového alba, pokud byly i negativní, smutný?

Recenze tehdy byly veskrze pozitivní, kritický postřeh se týkal využití zvukových barev kytary. Díky té poznámce jsem si ale uvědomil, že je vždy co zlepšovat. Každý kultivovaný postřeh může být pro autora/interpreta užitečný, pokud se člověk dokáže oprostít od černobílého vidění, že to je negace a snaha ublížit. Je dobře, že pracuješ odhodlaně dál, Zdeňku.

Když se vžiješ do role autora, který má za sebou nekonečně probdělých nocí, kdy pochybuje o tom, co vytvořil, a několikrát to přepisuje, aby si byl co nejvíce jistý, že to "takhle" je to správně, a tuto jistotu každý den znovu ztrácí, je pak každá negativní kritika jehličkou v autorově srdci. Tedy ne v případě, kdy je autor namyšlený egoista, kterému je kritika lhostejná a myslí jen na to, aby jeho dílo vydělalo peníze. Ale to chce nadhled a vhled, ke kterému jsme myslím dnešním rozhovorem přispěli.

URL | <https://www.ostravan.cz/83345/skladatel-zdenek-kral-autor-hudby-k-interview-kritika-muze-umelci-pomoci-ale-i-zavrit-dvere/>

[« zpět na začátek](#)

Skladatel Zdeněk Král, autor hudby k Interview: Kritika může umělci pomoci, ale i zavřít dveře

28.1.2024 08:00 [Milan Bátor](#) [Divadlo](#) [Rozhovor](#)

Rozhovory s umělci obvykle bývají publikovány před konkrétním uvedením nového díla. Proč ale nedat příležitost také po premiéře, když už autor četl kritické ohlasy a rád by na ně zareagoval? I z toho důvodu vznikl rozhovor se skladatelem Zdeňkem Králem, který napsal hudbu k novému autorskému muzikálu Interview. Ten uvedlo na sklonku uplynulého roku Národní divadlo moravskoslezské v Ostravě. Rozhovor je netradiční, protože dává prostor skladateli reagovat na kritiku svého díla.

[Zvětšit](#)

[obrázek](#)

Hudební skladatel Zdeněk Král, autor hudby k Interview.

Foto: Jan Mikolášek

Národní divadlo moravskoslezské na komorní scéně Dvanáctka uvedlo před Vánoci nový muzikál Interview, k němuž jsi napsal hudbu. Jak jsi událost vnímal a prožil z pohledu autora?

Moc si vážím možnosti napsat pro Národní divadlo moravskoslezské autorský muzikál. Už před lety jsem divadlu nabízel jiný muzikál, ale nakonec to nevyšlo. Muzikál Interview je dlouho dopředu vyprodaný a většinou máme potlesk vestoje, takže jsem spokojený. Kromě toho ho vnímám i jako poctu a vzpomínku na Patricii Burdu Janečkovou, pro kterou jsme muzikál původně psali společně s Gábinou Petrákovou, Tomášem Novotným a Markem Davidem.

Takový ohlas určitě potěší! Co tě přimělo k napsání muzikálu, který zpracovává téma interview. Tedy rozhovoru mezi moderátorem a začínajícím umělcem?

Abych pravdu řekl, tak téma přinesla Gábina Petráková. Trochu jsme se o tom bavili a společně „předvymysleli“, kam by to mohlo směřovat. Celkový obraz tomu dal Marek David a textově a „muzikálově“ to pak už měl v rukou Tomáš Novotný. Můj vklad byl tedy spíše opravdu hudební.

Zmínil jsi Patricii, pro kterou původně Interview vzniklo. Přiznám se, že jsem si mnohokrát představoval, jak by tento muzikál tato úžasná zpěvačka ztvárnila. Dá se vůbec vyrovnat s takovou ztrátou?

Já jsem Patricii znal jen krátce, takže jsem to nevnímal tak osobně, jako třeba právě Tomáš Novotný, který ten text opravdu směřoval přímo k ní. Ten smutek jsem vnímal přes něho, přes Tomáše Savku nebo Gábinu, kteří se s Patricií znali delší dobu (z těch, co participovali na Interview). Jsem moc vděčný, že Patricia nazpívala mé písně Osvobozená a Ave Maria, které se nakonec staly bohužel jejími posledními písněmi, co pro ni byly napsány.

Zmínil jsi velmi kladný ohlas publika. Jak jako autor vnímáš reflexe, které se objevily v médiích? Věnuješ jim pozornost, nebo si držíš odstup?

Já se obecně nesnažím podbízet ani divákovi, ani kritice. Píšu tak, jak mi to připadá dobré pro mě, abych se za to nemusel stydět. Muzikál je hudební tvar, který více cílí na diváka a jeho emoce, což trochu určuje, kam se ubírá i hudba. Pravdou je, že kritiku nesnáším moc dobře a musím se v této oblasti ještě dost učit, byť mám za sebou více než stovku divadelních premiér a tisíc koncertů. Kritikem mé hudby k Interview byl od začátku Marek David, režisér, se kterým jsem konzultoval pocity, které má ta která píseň vytvářet.

Mít takového člověka nablízku je svým způsobem velmi cenné. Takže se nezdřáhal sdělit ti třeba i to, co se mu nelíbilo?

Ano, když se mu něco nezdálo, požádal mě, abych to napsal jinak. A já jsem zvyklý pracovat s režiséry a respektovat jejich představu a věci předělávat. Samozřejmě v rámci své vlastní laťky kvality a umělecké úrovně.

Tomáš Savka a Veronika Boráková v inscenaci Interview. (Foto: Aleš Honus)

Abychom byli ke čtenářům upřímní, Zdeňku, náš rozhovor vznikl právě kvůli kritikám tvého díla, které se tě, pokud si vzpomínám, osobně dotkly. Co ti v zásadě vadilo?

Ano, kritika mě překvapila a byl jsem z toho několik dní smutný a naštvaný. Možná jsem ji četl jako moc osobní a nevyváženou. Od samotných muzikantů jsem v průběhu zkoušení slyšel jen pozitivní ohlasy včetně lidí z divadla, kteří se na představení přišli podívat. Čekal jsem nějaký rozbor žánru, protože jsem cítil, že žánrově není Interview úplně vyvážené. Nečekal jsem ale slova jako *neoriginální* nebo *střední proud*, což je v Česku vnímáno spíše pejorativně.

To je otázka, do jaké míry je třeba vnímat střední proud a konvenční hudbu jako pejorativní. Obecně ale kritika vybízí k diskusi. Možná to byly postřehy, které neměly za cíl tvé dílo faulovat. Obecně mám pocit, že někdy interpreti a autoři považují svá díla za nedotknutelná. Přitom dobře víme, že názory na konkrétní dílo se v čase mohou měnit. A co bylo vnímáno kdysi jako sporné, je dnes přijímáno jako obecná klasika...

Rozumím, že kritik sdílí nějaký pohled, který je víceméně subjektivní, a také je obecný názor, že lidé, kteří na dílo jdou, moc kritiky nečtou, čili se tím názorem neřídí. Někdy je to dokonce naopak. Autor také vnímá své dílo subjektivně, a pokud na něm třeba (jako v případě Interview) rok pracoval, připadá mu nespravedlivé, že ho někdo vezme jako chlebiček, jehož příprava trvá minutu a ohodnotí negativně jeho chuť. Dnešní kritika má ale dopad na umělce tak, že mu vytváří příležitosti, nebo naopak zavírá dveře. Kritiky čtou spíše erudovaní lidé a lidé, kteří zadávají autorům práci, a ty víš, že bez zakázek typu muzikál, symfonie, opera nebo celovečerní koncert se tím autor nemůže živit. Trvá někdy i několik let, než autor takovou zakázku dostane, protože je to velká odpovědnost a pro zadavatele také velké peníze, které se

řádově pohybují ve statisících, které nedostane autor, ale jsou potřeba na výrobu a provoz takového díla. Když si potom zadavatel přečte takovou kritiku, zpochybní to v jeho očích autora, který třeba ještě není úplně zavedený, a posune to jeho kariéru nazpět. Myslím, že by kritici měli více uvažovat v souvislostech a zasadit třeba autorovo dílo do kontextu děl, která v té době také vznikla, dále do hudebního kontextu své doby a do kontextu děl samotného konkrétního autora. Tohle je míněno obecně, ne konkrétně na tvou kritiku (*úsměv*).

Veronika Boráková v inscenaci Interview. (Foto: Aleš Honus)

Klidně buď osobní, pro mě má naše diskuse velkou cenu. Chápu tvůj pohled správně tak, že ti vadí negativní kritika? Vzpomněl jsem si na první reakce na Svěcení jara nebo na Concerto for Group and Orchestra Johna Lorda. Dnes jsou to ikonická díla, která se hrají víc než kdysi... Ale vážně, tvůj muzikál zpracovává téma populární zpěvačky, která je poprvé v rádiu orientovaném na víceméně populární hudbu. Jestli se tvá hudba něčemu podobá, nebo ne, není asi tolik důležité. Podstatné je, že je funkční, nemyslíš?

Díla, které v otázce zmiňuješ, jsou příklady, u kterých si člověk může říct: jo, takhle to může být, ale objektivně to byla (a dnes už nejsou) dost provokující díla. Interview je spíše konzervativní. A ano, jde o roli popové zpěvačky, která zpívá popovou píseň v popově zaměřeném rádiu. A v případě muzikálu je to tak, vždyť mnohdy se někdy na plakátech neuvádí ani jméno autora hudby nebo nejsou obecně tato jména až na výjimky známa. Máš pravdu, že v muzikálu jde u hudby v první řadě o funkčnost a v druhé řadě o emocionalitu.

Souhlasím s tebou, že kritika by neměla být brána příliš vážně, je to jen subjektivní zpětné zrcátko, se kterým můžeme i nemusíme souhlasit. Podstatné je, že dílo má úspěch u publika, chodí se na něj a hraje se.

To máš pravdu a v případě Interview to naštěstí tak je. Budu tedy také doufat, že to nebude mít vliv na mé budoucí zakázky.

Když jsi u těch zakázek, proslýchá se, že chystáš další dílo, které se opět bude inscenovat v Ostravě. Je to tak?

Ano, asi už není tajemství, že začínám psát muzikál na velkou scénu a doufám, že k němu budou kritiky přívětivější.

Já myslím, že se budeš muset smířit i s tím že kritika obsahuje také věci, s kterými nemusíš sympatizovat a souhlasit. Mimochodem, vzpomněl jsem si teď na jednu věc. Když jsem vydal své první sólové album, vyšlo na něj několik recenzí a kritik. Nejvíc mi dala ta, která měla k mé hře místo chvály připomínky. Tím chci říct, že kritické postřehy nemusí být myšleny jednomyslně zle a negativně. Ostatně škodlivá a útočná kritika přece vypadá úplně jinak než floskule typu střední proud a neoriginalita. Co je dnes originální?

Pro mě je to poučné v tom, že kritiku nemám brát tak osobně a emocionálně. Nicméně se aspoň aktivovala tato debata, která může být přínosná i pro jiné umělce. A byl jsi po těch recenzích tvého kytarového alba, pokud byly i negativní, smutný?

Recenze tehdy byly veskrze pozitivní, kritický postřeh se týkal využití zvukových barev kytary. Díky té poznámce jsem si ale uvědomil, že je vždy co zlepšovat. Každý kultivovaný postřeh může být pro autora/interpreta užitečný, pokud se člověk dokáže oprostít od černobílého vidění, že to je negace a snaha ublížit. Je dobře, že pracuješ odhodlaně dál, Zdeňku.

Když se vžiješ do role autora, který má za sebou nekonečně probdělých nocí, kdy pochybuje o tom, co vytvořil, a několikrát to přepisuje, aby si byl co nejvíce jistý, že to „takhle“ je to správně, a tuto jistotu každý den znovu ztrácí, je pak každá negativní kritika jehličkou v autorově srdci. Tedy ne v případě, kdy je autor namyšlený egoista, kterému je kritika lhostejná a myslí jen na to, aby jeho dílo vydělalo peníze. Ale to chce nadhled a vhled, ke kterému jsme myslím dnešním rozhovorem přispěli.

Milan Bátor